

U 59/2021 rd

Statsrådets skrivelse till riksdagen om kommissionens förslag om ändring av Europaparlamentets och rådet direktiv (EU) 2018/2001, Europaparlamentets och rådet förordning (EU) 2018/1999 och Europaparlamentets och rådet direktiv 98/70/EG i den mån det gäller främjande av användningen av energi från förnybara energikällor, samt upphävande av rådets direktiv (EU) 2015/652

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen Europeiska kommissionens förslag av den 14 juli 2021 om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor och några andra direktiv samt en promemoria om förslaget.

Denna skrivelse ersätts den statsrådets skrivelse av den 23 september 2021 (U 47/2021 vp).

Helsingfors den 7 oktober 2021

Näringsminister Mika Lintilä

Industriråd Pekka Grönlund

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET

PROMEMORIA

EU/2021/0798

7.10.2021

FÖRSLAG TILL ÄNDRING AV EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV (EU) 2018/2001, EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDET FÖRORDNING (EU) 2018/1999 OCH EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 98/70/EG I DEN MÅN DET GÄLLER FRÄMJANDE AV ANVÄNDNINGEN AV ENERGI FRÅN FÖRNYBARA ENERGIKÄLLOR SAMT UPPHÄVANDE AV RÅDETS DIREKTIV (EU) 2015/652; KOM (2021) 557 SLUTLIG

1 Bakgrund

Europeiska kommissionen överlämnade den 14 juli 2021 förslag till ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 (nedan kallat *RED II-direktivet* eller *direktivet om förnybara energikällor*), Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999 (nedan kallad *styrningsmekanismen*) och Europaparlamentets och rådets direktiv 98/70/EY (nedan kallat *bränslekvalitetsdirektivet*) vad gäller främjande av användningen av energi från förnybara energikällor, samt upphävande av rådets direktiv (EU) 2015/652 (nedan kallat *genomförandedirektivet*) KOM (2021) 557 slutgiltigt. Förslaget överlämnades som en del av kommissionens bredare 55-beredskapspaket (nedan kallat *beredskapspaketet*).

Det ursprungliga RED II-direktivet publicerades den 21 december 2018 och var avsett att verkställas före den 1 juli 2021. I direktivet föreskrivs om stödsystem för el som produceras från förnybara energikällor, rättigheter för och bemötandet av konsumenter som för egen användning producerar förnybar energi, tillståndsförfaranden för produktionsanläggningar som använder förnybara energikällor, mål för utökning av produktion av värme och kylning med förnybara energikällor, ursprungsgarantier, användning av biodrivmedel och annan förnybar energi i trafiken samt hållbara biodrivmedel, flytande biobränslen och hållbar biomassa.

I bakgrunden till ändringarna finns kommissionens initiativ om gröna given samt klimatplanen. Förutom en höjd ambitionsnivå för förnybar energi relaterar de viktigaste förslagen till användningen av skogsbiomassa, hållbarhetskriterierna samt värme- och transportsektorerna.

2 Förslagets syfte

Syftet med förslaget är att uppdatera RED II-direktivet i linje med det nya utsläppsminskningsmålet om 55 procent. Förnybar energi har en avsevärd roll för att uppnå utsläppsmålen och åtgärderna i direktivet i den form de är i dag leder inte till det ovan nämnda allmänna målet. Syftet är att öka förnybar energi på ett så kostnadseffektivt sätt som möjligt. Genom ändringen beaktas även EU:s nya strategier för havsenergi, sektorintegration, väte och biodiversitet. Därutöver är förslagets ambition även positiva effekter på sysselsättningen och den ekonomiska tillväxten.

3 Förslagets huvudsakliga innehåll

3.1 RED II direktiv

Definitioner

I artikel 2 har nya definitioner lagts till och innehållet av nuvarande definition av förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung har ändrats. Definitionen av förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung (renewable fuels of non-biological origin, nedan kallade *RFNBO-bränslen*) utvidgas att omfatta alla RFNBO-bränslen oberoende av vad de används till.

En av de nya definitionerna är högkvalitativt gagnvirke (quality roundwood) som avser hugget eller annat tillvarataget gagnvirke vars egenskaper såsom träslag, mått, rakhet och förgreningar gör det lämpligt för industriellt bruk på ett sådant sätt som det fastställts och ändamålsenligt motiverats i medlemsstaterna i enlighet med väsentliga skogsförhållanden. Definitionen gäller inte träd som tagits tillvara till följd av förkommersiell gallring eller skogsbrand, skadegörare, sjukdomar eller abiotiska faktorer.

Nya definitioner som lagts till är plantageskog (plantation forest) och planterad skog (planted forest). Med plantageskog avses en effektivt vårdad planterad skog som i planteringsskedet och som förnyelsemogen skog uppfyller följande kriterier: ett eller två träslag, jämn årsfördelning och regelbunden planteringsordning. Plantageskogarna består av trädodlingar med kort omloppstid för produktion av träd, träfiber och energi. Plantageskogarna består inte av skogar som har planterats för skydd eller återställning och inte av skogar som förnyelsemogna påminner eller kommer att påminna om skogar som uppkommit naturligt. Planterad skog avser skog som i huvudsak består av planterade och/eller sådda träd förutsatt att det planterade eller sådda trädbeståndet omfattar mer än 50 procent av trädbeståndet när skogen uppnår förnyelsemognad. Definitionen innefattar skottskog som ursprungligen har planterats eller såtts.

Därutöver har definitionen av förnybara bränslen (renewable fuels) lagts till. Förnybara bränslen avser biodrivmedel, flytande biobränslen, biomassabränslen och RFNBO-bränslen.

Övriga definitioner anknyter främst till systemintegrationen och som hänvisas till övriga tillämpliga EU-direktiv.

Unionens bindande övergripande mål för år 2030

I ändringsförslaget höjs målet för unionens gemensamma mål för förnybar energi från 32 procent till 40 procent. Samtidigt är avsikten att slopa kontrollpunkten för 2023 som ingår i det ursprungliga direktivet. Även i fortsättningen är tanken att medlemsstaterna ställer upp egna mål i den nationella klimat- och energiplanen i enlighet med styrningsmekanismen.

Enligt förslaget ska medlemsstaterna skapa en referensram med stödprogram eller ibruktagande långfristiga avtal om köp av förnybar el (nedan kallade *PPA-avtal*) för att nationella mål för förnybar energi, inklusive delmål, ska uppnås. Referensramen bör i synnerhet innehålla åtgärder som avvecklar hinder och fördröjningar i anknytning till tillståndsförfaranden.

Stödsystem och kaskadanvändning

Enligt förslaget ska artikel 3.3 ändras till en mer förpliktande form så att medlemsstaterna framöver krävs vidta åtgärder för att försäkra att energi med ursprung i biomassa har producerats på ett sätt som minimerar orimliga förvrängningar på råvarumarknaden och menliga följder för naturens biodiversitet. För ovan nämnda syfte ska medlemsstaterna i framtiden beakta även kaskadprincipen. Med kaskadprincipen avses en resurseffektiv användning av material så att skogsbiomassa används i huvudsak för produkter och material i stället för energi.

Enligt förslaget får medlemsstaterna inte bevilja stöd för användningen av timmerstockar, fanerstockar eller stubbar och rötter för produktion av energi. Dessutom får medlemsstaterna inte heller efter 2026 bevilja stöd för kraftverk som använder skogsbiomassa som bränsle och som endast producerar el. Undantag är anläggningar som finns i områden som har en särskild ställning i fonden för en rättvis omställning samt anläggningar som tar tillvara och lagrar koldioxid.

I artikel 3 utökas kommissionens befogenheter att ge en delegerad akt om tillämpningen av kaskadprincipen för biomassa och i synnerhet om hur användningen av gagnvirke i energiproduktionen kan minimeras genom fokusering på stödsystem och beaktande av nationella särdrag. Enligt bestämmelserna om bemyndigande ska en delegerad akt utfärdas ett år efter att ändringsdirektivet trätt i kraft.

Enligt förslaget rapporterar kommissionen före 2026 om effekterna av stödprogrammen för biomassa i medlemsstaterna, i synnerhet om effekterna på förvrängningar av naturens mångfald och marknader och utvärderar behovet av eventuella ytterligare riktlinjer för stödsystemen för biomassa.

Beräkningsregler

Avsikten är att beräkningsreglerna i artikel 7 ändras för RFNBO-bränslenas del så att den energi som producerats med RFNBO-bränslen framöver skulle räknas höra till den sektor (el, uppvärmning- och kylning eller trafik) där energin har konsumerats. I samband med beräkningen av den slutliga energianvändningen skulle el som producerats med RFNBO-bränslen beaktas emedan el som använts för att producera RFNBO-bränslen inte beaktas.

Gemensamma projekt och energi som produceras till havs

Enligt artikel 9 i förslaget bör medlemsstaterna avtala om gemensamma projekt före den 31 december 2025. Avsikten är att projekt som finansieras via unionens finansieringsmekanism för förnybar energi godkänns som gemensamma projekt.

Enligt artikeln bör medlemsstaterna på kusten i samarbete fastställa mängden havsenergi som produceras på respektive havsområden år 2050 och mellanskeden åren 2030 och 2040.

Administrativa förfaranden och PPA-avtal

Enligt artikel 15 i förslaget bör medlemsstaterna göra en bedömning av juridiska och administrativa hinder avseende till PPA-avtalen. Medlemsstaterna bör avveckla hinder och främja PPA-avtal i synnerhet genom att reducera ekonomiska risker. Dessutom bör medlemsstaterna försäkra sig om att det till avtalen i fråga inte anknyter orimliga eller diskriminerande förfaranden eller avgifter. Ursprungsgarantierna i avtalen måste kunna överföras på köpare av förnybar energi. Medlemsstaterna ska rapportera om dessa åtgärder och om antalet PPA-avtal i sådana utredningar som anges styrningsmekanismen.

Enligt artikeln skulle kommissionen granska och vid behov föreslå ändringar i bestämmelser om administrativa förfaranden som föreskrivs i artiklarna 15–17 och tillämpningen av bestämmelserna samt vidta extra åtgärder för att stödja genomförandet av dessa artiklar.

Förnybar energi i byggnader

I artikel 15 har förslagets reglering av förnybar energi i byggnader sammanställts. Medlemsstaterna bör ställa upp ett vägledande mål för andelen förnybar energi inom byggsektorn för 2030.

Målet bör vara konsekvent med målen på EU-nivå som är avsedd att uppgå till 49 procent av den slutliga konsumtionen av förnybar energin inom byggnadssektorn. Förslaget tar inte ställning till om alla medlemsstater bör ha ett mål om 49 procent eller är det tillräckligt att målet uppfylls på EU-nivå. Medlemsstaterna bör i sina byggnadsbestämmelser kräva ett minimum av förnybar energi i byggnader i enlighet med bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU (nedan kallat *energieffektivitetsdirektivet för byggnader*). Bestämmelser i energieffektivitetsdirektivet för byggnader avser nybyggande och reparationer och kräver för övrigt inga åtgärder för redan befintliga byggnader. Avsikten är att offentliga byggnader ska fungera som exempel på efterlevnad av direktivet om förnybar energi. Kravet avses gälla alla sådana byggnader och inte enbart nya eller byggnader som grundförbättras. Vad gäller militära byggnader avses de lättnader som direktivet gör möjligt begränsas att endast gälla redan befintliga byggnader.

Certifieringssystemet för installatörer och planerare

Certifieringssystemet enligt artikel 18 som rör information och utbildning skulle omfatta förutom installatörer även planerare samt en bredare grupp värme- och kylsystem som grundar sig på förnybara energikällor. Medlemsstaterna bör säkerställa att det finns tillräckligt med installatörer av värme- och kylsystem som grundar sig på förnybara energikällor för att de mål som i artikel 23 ställts upp för värme- och kylsektorn ska uppnås. Medlemsstaterna bör säkerställa att det finns utbildning som möjliggör certifiering och vidta åtgärder för att främja deltagandet i utbildningen.

Ursprungsgarantier

Artikel 19 om ursprungsgarantier föreslås att ändras så att ursprungsgarantier framöver även alltid beviljas till produktion som fått ekonomiskt stöd.

Systemintegration

En ny artikel 20a föreslås införas i direktivet och är avsedd att främja systemintegration. Av stamnätsinnehavare och distributionsnätsinnehavare bör det krävas att de digitalt publicerar andelen förnybar energi och mängden växthusgasutsläpp av el enligt elområde så nära realtid som möjligt.

Vad gäller ackumulatorer bör medlemsstaterna säkerställa att ackumulatortillverkarna ger ägare och användare av ackumulatorer och tredje part som agerar i deras ställe tillgång till ledningsinformationssystemet för ackumulatorer i realtid. Förslaget ställer krav på tillgången av uppgifter om ackumulatorer i realtid för fordonstillverkare.

I fråga om laddningsinfrastrukturen bör medlemsstaterna garantera att laddningssystem som installeras för icke-offentligt bruk har smartladdningsfunktioner och vid behov och enligt myndighetens övervägande även tvåvägsladdningsfunktioner. Medlemsstaterna bör säkerställa att små och mobila systems deltagande i elmarknaden inte begränsas.

Industri

Enligt förslaget ska även artikel 22a om förnybar energi inom industrin införas i direktivet. Medlemsstaterna bör eftersträva att höja andelen förnybara energikällor som används för energiproduktion och andra syften inom industrisektorn enligt ett vägledande mål på i snitt 1,1 procent årligen fram till 2030. Med industri avses företag och produkter som omfattas av näringsgrenarna i avdelningarna B, C, F och J (underavdelning 63) i näringsgrensindelningen

NACE Rev.2 Till dessa avdelningar hör till exempel gruvindustrin, tillverkningsindustrin, byggnadsindustrin och informationstjänster.

Andelen RFNBO-bränslen inom industrin bör utgöra 50 procent av det väte som används inom industrin före 2030. I beräkningen beaktas inte det väte som används för produktion av traditionellt drivmedel. Medlemsstaterna bör säkerställa att produkter som påstås vara tillverkade av förnybar energi eller RFNBO-bränslen ska förses med uppgifter om andelen förnybar energi eller RFNBO-bränslen som använts för att skaffa, förbehandla, tillverka och distribuera råmaterial.

Uppvärmning och kylning

Artikel 23 som rör förnybar energi inom värme- och kylsektorn föreslås ändras så att målet att årligen höja mängden förnybar energi blir bindande och uppgår till 1,1 procent. Om spillvärme och spillkyla inberäknas uppgår målet till 1,5 procent. Förutom minimimålet på 1,1 procent bör medlemsstaterna eftersträva att höja andelen förnybar energi i enlighet med bilaga 1a som föreslagits att ska ingå i direktivet. Medlemsstaterna bör göra upp en långsiktig strategi för att minska koldioxidutsläppen från uppvärmning och kylning. Anpassningarna som tillämpats i Finland för målet skulle förbli i enlighet med RED II-direktivet.

Artikel 24 som rör fjärrvärme och fjärrkyla föreslås ändras så att det årliga höjda vägledande sammanräknade målet för förnybar energi och spillvärme och spillkyla höjs med 2,1 procent. Det årliga höjda målet rör inte medlemsstater med en andel av sammanräknad förnybar energi och spillvärme och spillkyla i fjärrvärme och fjärrkyla som uppgår till mer än 60 procent. Kraven på uppgifter om ursprunget till fjärrvärme och fjärrkyla avses bli specificerade för kunden så att kunden även får veta hur mycket energi som har förbrukats för produktionen av energienheten som levererats för en kund eller slutanvändare. Undantagen som rör genomförandet av artikeln föreslås ändras till väsentligt snävare. Alla medlemsstater bör genomföra en skyldighet att köpa värme och kyla som producerats med förnybara energikällor eller spillvärme eller spillkyla av tredje parter, men vissa undantag. Skyldigheten avses gälla fjärrvärme- och fjärrkylsystem med en kapacitet på över 25 megawatt. Samarbetet mellan fjärrvärme- och fjärrkylföretag och eventuella producenter av spillvärme och stamnätsinnehavare och distributionsnätinnehavare bör förbättras.

Trafik

Artikel 25 som rör främjande av förnybar energi inom transportsektorn föreslås ändras så att skyldigheten som gäller energiinnehållet ersätts i fortsättningen med skyldigheten av att reducera drivmedlens växthusgasintensitet. Växthusgasintensiteten för de bränslen och den el som fördelats inom trafiken bör minska med minst 13 procent före 2030.

I artikeln åläggs dessutom vissa drivmedel fortfarande med minimiandelskrav. Avancerade biodrivmedel och biogaser som producerats av råvaror som förtecknas i del A i bilaga IX skulle tilldelas en separat skyldighet att uppfylla en minimiandel på så sätt att andelen av ovan nämnda drivmedel av den slutliga energianvändningen inom transportsektorn avses uppgå till minst 0,5 procent (i stället för 1 procent) 2025 och minst 2,2 procent (i stället för 3,5 procent) 2030. Avsikten är att den så kallade dubbelräkningen av ovan beskrivna avancerade biodrivmedel och biogaser tas bort. Därutöver föreslår kommissionen att RFNBO-drivmedel som används inom transporten tilldelas en ny skyldighet att uppfylla en minimiandel om 2,6 procent till 2030. Viktkoefficienterna för avancerade drivmedel och förnybar el inom transporten slopas. Endast avancerade biodrivmedel och RFNBO-drivmedel som levereras för havs- och flygtrafik beaktas med koefficienten 1,2.

En annan viktig ändring som gäller skyldigheter inom transportsektorn är systemet med kreditering som föreslagits av kommissionen och som skulle främja användningen av el i trafiken. Enligt förslaget ska medlemsstaterna skapa ett system med kreditering där verksamhetsutövaren som levererar el till offentliga laddningspunkter får krediteringar som de kan sälja till dem som levererar drivmedlet. Drivmedelsleverantörerna kan enligt förslaget använda de krediteringar de köpt för att fullgöra de skyldigheter som ålagts dem.

Medlemsstaterna kan fortfarande befria bränsleleverantörerna som levererar drivmedel endast i form av el och RFNBO-drivmedel för transportsektorn från skyldigheten att uppfylla minimiandelen för avancerade biodrivmedel och biogas som produceras från bränsleråvaror som förtecknas i del A i bilaga IX.

Artikel 27 föreslås ändras så att den framöver föreskriver om beräkningsreglerna för skyldigheterna att minska växthusgasintensiteten och för minimindelskraven gällande avancerade drivmedel och RFNBO-drivmedel. Enligt kommissionens förslag räknas minskningen av växthusgasintensiteten genom att först beräkna minskningen av växthusgasutsläppen från förnybara drivmedel och el. För att beräkna minskningen av växthusgasintensitet fördelas minskningen av växthusgasutsläppen från förnybara drivmedel och el på en utgångsnivå som fastställs genom att med referensvärdet för fossila bränslen multiplicera mängden drivmedel som levererats till alla områden inom transportsektorn. Beräkningen av minskningen av växthusgasutsläpp beskrivs närmare i artikel 31 och bilaga V i direktivförslaget. Energiinnehåll gällande drivmedel som behövs i beräkningen är förtecknade i bilaga III, men de kunde fastställas även genom att använda relevanta europeiska standarder eller ISO-standarder.

Enligt förslaget får kommissionen befogenheter att utfärda delegerade akter för att anpassa energiinnehåll gällande drivmedel som fastställs i bilaga III till ramen för vetenskap och teknik.

Därutöver föreslår kommissionen ändringar i beräkningen av minskade växthusgasutsläpp för biodrivmedel och biomassabränslen i bilagorna V och VI. Enligt ändringsförslaget bör avfall och restprodukter som används som råvaror för biodrivmedel och biomassabränslen och som inte förtecknas i bilaga IX och som passar att användas i livsmedels- och foderkedjan riktas bland annat enligt de närmaste kontrollprodukterna för utsläpp från odling och samling (bilaga V, del D).

Hållbarhetskriterier

I fråga om hållbarhetskriteriernas tillämpningsgräns föreslår kommissionen att anläggningar som använder fasta biomassabränslen minskar gränsen för total värmekapacitet från 20 MW till 5 MW. Enligt artikel 30 (6) fjärde stycket bör medlemsstaterna för anläggningar som producerar el, värme och kyla om 5–10 MW skapa ett förenklat valideringssystem.

När det gäller gasformiga biomassabränslen framför kommissionen förutom den nuvarande gränsen för värmekapacitet om 2 MW en motsvarande nedre gräns för tillämpningsområdet (200 m³/h) som grundar sig på biometanets flödeshastighet.

En annan viktig ändring i hållbarhetskriterierna som kommissionen lägger fram är att tillämpningen av ursprungskriterierna som rör vissa förbjudna områden även tillämpas på skogsbiomassa. Tidigare har dessa kriterier endast tillämpats på agrobiomassa. De förbjudna områdena gäller biologiskt sett mycket diversifierade områden, ändringen av förbjuden markanvändning och torkning av torvmarker. Skogsbiomassa ska inte listas som en hållbar energikälla om skogsbiomassan har sitt ursprung till exempel i en naturskog eller i en mycket diversifierad gräsmark

och inte heller i en våtmark som torrdikats efter 2008 eller en tidigare icke torrdikad torvmark där torrdikningen skett i januari 2008 eller senare.

Kommissionen föreslår även tillägg i stycket om kontroll av skogsbiomassa utifrån risker som gäller minimering av negativa konsekvenser för jordbeskaffenhet och den biologiska mångfalden i samband med avverkning. Till ett nytt kriterium avses en lista av flera olika metoder infogas genom vilka negativa konsekvenser för jordbeskaffenhet minimeras och den biologiska mångfalden bevaras. Enligt förslaget ska bevarandet av jordmånens kvalitet och den biologiska mångfalden beaktas i samband med avverkningen på ett sätt som undviker att stubbar och rötter skördas, naturskogens (primary forests) tillstånd försvagas eller att den förändras till en plantageskog eller en jordmån som skadar naturskogen. För att kriteriet för jordbeskaffenheten och den biologiska mångfalden ska uppfyllas förutsätts dessutom att vida kalhyggen undviks, ändamålsenliga tröskelvärden för avlägsnande av ett dött träd säkerställs lokalt och krav på användningen av avvecklingssystem ställs då menliga konsekvenser för jordbeskaffenheten, inklusive komprimering av jordmån, mångfalden och livsmiljön minimeras.

Som en fjärde viktig ändring i hållbarhetskriterierna föreslår kommissionen att kravet på en minskning av växthusgaser som ingår i artikel 29 (10) ska även omfatta redan befintliga produktionsanläggningar som använder biomassabränsle för el, värme och kyla. Dessutom avses kravet på en minskning av växthusgaser öka från 70 till 80 procent den 1 januari 2026.

I artikel 30 som rör kontrollen av efterlevnaden av hållbarhetskriterierna har det förenklade kontrollförfarandet som gäller skogsbiomassa strukits och enligt vilket det för att uppfylla kriterierna för biomassa på landsnivå är möjligt att använda första eller andra partens kontroller till den första samlingsplatsen av skogsbiomassa.

Krav på minskning av växthusgasutsläpp från RFNBO-bränslen

Enligt förslaget ska en ny artikel 29a, som rör RFNBO-bränslen och återvunna kolbaserade bränslen, infogas i direktivet. Enligt artikeln kan RFNBO-bränslen och återvunna kolbaserade bränslen inkluderas i de nationella målen om de uppnår en minskning av växthusgasutsläpp på 70 procent.

Unionen databas

Enligt förslaget ska en artikel 31a om unionen databas infogas i direktivet. Databasens tillämpningsområde avses utökas att omfatta alla sektorer där gasformiga och flytande förnybara drivmedel och återvunna kolbaserade bränslen används. I artikeln har kommissionen tilldelats befogenhet att utfärda delegerade akter som gör det möjligt att utöka området för den information som införts i databasen.

3.2 Styrningsmekanismen

Kommissionen föreslår ändringar av förordningen (EU) 2018/1999 av den 11 december 2018 om styrningen av energiunionen och av klimatåtgärder (styrningsmekanismen) så att det ursprungliga målet för förnybar energi om 32 procent ersätts helt genom hänvisning till det angivna målet i artikel 3 i RED II-direktivet. Avsikten är inte att ändra den i styrningsmekanismen föreskrivna vägledande utvecklingsbanan för att utöka medlemsstaternas förnybara energi mellan det bindande målet för förnybar energi 2020 och målet som en medlemsstat själv ställt upp för målet för 2030.

3.3 Bränslekvalitetsdirektivet

Syftet med kommissionens förslag är att avveckla de dubbla kraven på målen för koldioxidfrihet gällande transportdrivmedel och samordna reglering med RED II-direktivet med avseende på bland annat minskning av växthusgasutsläpp och användning av biodrivmedel. På grund härav kontrolleras tillämpningsområdet för bränslekvalitetsdirektivet och vissa definitioner. Skyldigheterna rörande minskning av växthusgasutsläpp och användning av biodrivmedel (artikel 7a–7d) stryks från bränslekvalitetsdirektivet för att avveckla dubbelreglering. Dessutom föreslås ändring av kravet på dieseloljans kvalitet, vilket avses gälla halten av fettsyrametylester (FAME). Avsikten är att även kraven på uppföljning och rapportering ska strykas från bränslekvalitetsdirektivet.

Artikel 4 i förslaget innehåller övergångsbestämmelser om rapporteringen i bränslekvalitetsdirektivet för att säkerställa att uppgifterna i artikel 3.4, som föreslagits att ska hävas, översänds till kommissionen. Kommissionen föreslår även att direktivet om fastställande av beräkningsmetoder och rapporteringskrav (EU) 2015/652 som utfärdats av rådet i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 98/70/EG om kvaliteten på bensin och dieselbränslen hävs.

4 Förslagets rättsliga grund och förhållande till proportionalitets- och subsidiaritetsprincipen

Förslagets huvudsakliga rättsliga grund är artikel 194.2 (energi) i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (*EUF-fördraget*). Den rättsliga grunden för förslaget rörande direktiv 98/70/EC är artikel 114 i EUF-fördraget (inre marknad). Förslaget behandlas inom det ordinarie lagstiftningsförfarandet enligt artikel 294 i EUF-fördraget och för godkännande i rådet krävs det kvalificerad majoritet. Statsrådet anser att de rättsgrunder som kommissionen har föreslagit är ändamålsenliga.

Enligt artikel 5.3 i fördraget om Europeiska unionen (*FEU*) kan subsidiaritetsprincipen endast tillämpas på de områden där unionen och medlemsstaterna delar befogenheter med varandra. Förslaget gäller ett sådant område. Förslaget motiverar åtgärder på unionsnivå med att utökning av kostnadseffektiv förnybar energi inte i tillräcklig grad kan genomföras enbart genom medlemsstaternas egna nationella åtgärder. Övergången från ett energisystem som grundar sig på traditionella fossila bränslen till ett system som grundar sig på integrerade och energieffektiva förnybara bränslen förutsätter åtgärder på EU-nivå. Enligt kommissionen är det mer sannolikt att nå målen för förnybar energi genom lagstiftning på EU-nivå än på nationell eller lokal nivå med hänsyn till medlemsstaterna olika energiåtgärder och prioriteter. Åtgärder på EU-nivå är även effektivare och mer verkningsfulla än enskilda medlemsstaters åtgärder.

Enligt proportionalitetsprincipen som nämns i artikel 5.4 i FEU ska unionens åtgärder till innehåll och form inte gå utöver vad som är nödvändigt för att nå målen i fördragen. Vad gäller proportionalitetsprincipen anser kommissionen att de föreslagna ändringarna är proportionella och bygger redan i nuläget på gällande lagstiftningsåtgärder. Kommissionen konstaterar att ändringarna endast rör sådana artiklar som anknyter till att klimatmålen uppnås.

Regleringen som kommissionens förslag innefattar kan till vissa delar vara onödigt detaljerad och genom förslaget inskränks till vissa delar medlemsstaternas nationella prövningsrätt i förhållande till det befintliga direktivet. I synnerhet vad gäller regleringen av skogsbiomassa, uppvärmningssektorn och transportsektorn är det skäl att uppmärksamma medlemsstaterna särdrag, såsom faktorer som rör geografiskt klimat, energiproduktionen och näringslivsstrukturen. På unionsnivå ska onödigt långtgående specificerad reglering undvikas.

Med beaktande av direktivförslagets syften kan förslaget emellertid anses uppfylla kraven på subsidiaritetsprincipen och proportionalitetsprincipen.

5 Förslagets konsekvenser

5.1 Konsekvensen för den nationella lagstiftningen

RED II-direktivet

Direktivförslaget innebär konsekvenser för Finlands nationella lagstiftning. Gällande direktiv för förnybar energi genomfördes bland annat genom ändringslagen (967/2020 och 604/2021) av lagen om biodrivmedel, flytande bibränslen, biomassabränslen (393/2013, nedan kallad *hållbarhetslagen*) ändringslagen (603/2021) av lagen om främjande av användningen av förnybara drivmedel för transport (446/2007, nedan även *lagen om distributionsskyldighet*) och lagen om tillståndsförfaranden och vissa andra administrativa förfaranden i samband med produktionsanläggningar för förnybar energi (1145/2020). I riksdagen behandlas för tillfället regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ursprungsgarantier för energi. (RP 87/2021 rd). Nationell lagstiftning som rör direktivet finns även i många andra författningar.

Direktivförslagets bestämmelser kräver ändringar av gällande lagstiftning och eventuellt ny reglering på lagnivå. Ändringar eller ersättande författningar kan krävas i synnerhet i fråga om lagen om distributionsskyldighet och hållbarhetslagen. Ändringarna av kriterierna på landsnivå för skogsbiomassa kan även kräva ändringar av nationell skogslagstiftning om man vill att Finland efterlever kriterierna för landets nivå. Förslagen till ändringar som rör uppvärmning kräver ny lagstiftning för uppvärmningssektorn. Förslagen som rör industrin kan eventuellt kräva ny nationell reglering. Dessutom ska de nya bestämmelserna om de nationella stödsystemen enligt direktivförslaget beaktas i samband med ändringar av dagens stödsystem eller när ny tas i bruk.

Bränslekvalitetsdirektivet

Bränslekvalitetsdirektivet har genomförts nationellt genom lagen om minskning av växthusgasutsläppen under hela livscykeln från vissa drivmedel (170/2018) samt genom ett flertal statsrådets förordningar, bland annat statsrådets förordning om kvalitetskraven på motorbensin, dieselolja och vissa andra flytande bränslen (1206/2010). Genom lagen om minskning av växthusgasutsläppen under hela livscykeln från vissa drivmedel har följande direktiv genomförts nationellt: direktivet (EU) 2015/1513 om ändring av direktiv 98/70/EG om kvaliteten på bensin och dieselbränslen och om ändring av direktiv 2009/28/EG om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (nedan *ILUC-direktivet*) samt genomförandedirektivet. Av dessa förslår kommissionen att den senare hävs.

Kommissionens förslag leder till att regleringen av växthusgasutsläpp och hållbarhetskriterier för förnybar bränslen centreras enbart till RED II-direktivet. Ändringarna som ingår i kommissionens förslag för bränslekvalitetsdirektivet kräver inte utifrån en preliminär granskning några stora ändringar av den nationella lagstiftningen. Upphävande av artikel 7a i direktivet enligt kommissionens förslag gör enligt en preliminär granskning lagen om minskning av växthusgasutsläppen under hela livscykeln från vissa drivmedel onödig. De föreslagna ändringarna av bränslekvalitetsdirektivet betyder till en liten del även ett behov av att ändra den nationella förordningen om kvalitetskraven på motorbensin, dieselolja och vissa andra flytande bränslen.

5.2 Miljökonsekvenser

Enligt kommissionens publicerade scenarier i konsekvensbedömning utgör andelen kostnads-effektiv förnybar energi 38–40 procent 2030. Som en följd av referensscenariot, det vill säga dagens åtgärder, beräknas EU:s förnybara energiandel uppgå till 33,2 procent. En ny ambitions-

nivå förutsätter nya åtgärder av medlemsstaterna för att utöka förnybar energi. Enligt konsekvensbedömningen ökar Finlands andel till 57 procent. Enligt den nationella energi- och klimatplanen (NECP) som översänts till kommissionen 2019 förbinder sig Finland till en andel om 51 procent. Enligt planen skulle andelen öka till 54 procent redan med hjälp av dagens åtgärder.

Förutom en utökning av förnybar energi och minskning av växthusgasutsläpp avses även mängden övriga luftföroreningar minska. Enligt konsekvensbedömningen minskar luftföroreningarna med cirka 10 procent i förhållande till referensscenariot. Detta innebär även ansenliga effekter på hälsan.

5.3 Ekonomisk konsekvenser

Kommissionen konsekvensbedömning innehåller olika alternativ och konsekvenserna av dessa preciserat enligt åtgärd. Konsekvensbedömning innehåller dock knappt några konsekvenser preciserade efter medlemsstat. Konsekvensbedömningen innehåller inte heller några indirekta konsekvenser för investeringssäkerheten. I Finland uppskattas de mest centrala konsekvenserna leda till en åtstramning av vissa mål och ändringar i regleringen av användningen av skogsbiomassa och ändringar inom uppvärmnings- och transportsektorn. Det är skäl att uppmärksamma att förslagen till lagstiftning i kommissionens beredningspaket har överlappande och kumulativa kostnadseffekter på till exempel trafiken, byggnadsverksamheten och industrin.

I synnerhet en ändring av kriterierna som rör transportsektorn och användningen av skogsbiomassa omedelbart efter genomförandet av det ursprungliga direktivet kan anses försvaga investeringssäkerheten i sektorer av förnybar energi och följaktligen öka riskupplevelsen inom sektorn.

Enligt konsekvensbedömningen skiljer sig inte de olika scenariernas kostnader avsevärt från referensscenariot eftersom dagens referensram redan kräver betydande investeringar i energieffektivitet och förnybar energi. Referensscenariot uppger en bedömning av energikostnader på cirka 1 518 miljarder euro i snitt i EU om året. Enligt olika scenarior varierar de årliga kostnaderna mellan cirka 1 541 och 1 555 miljarder euro. Till följd av åtgärderna anses beroendet av importerad energi minska en aning, från 54 procent till 51–53 procent och leda till inbesparingar av utgifter i samband med importerad energi till ett värde av 99–136 miljarder euro i jämförelse med referensscenariot. Investeringskostnaderna uppskattas uppgå till 944–1 073 miljarder euro om året, det vill säga cirka 284,5–413,9 miljarder euro mer än referensscenariots uppskattning. Merparten av investeringarna rör transportsektorn (ca 60 procent). Effekterna på bruttonationalprodukten är små och bruttonationalprodukten är enligt förslaget 0,52 procent högre än referensscenariot 2030. Om undanträngningseffekten av privat finansieringen beaktas blir bruttonationalprodukten 0,2 procent lägre i förhållande till referensscenariot 2030. Enligt konsekvensbedömningen ökar även sysselsättningen något (0,36 procent) i jämförelse med referensscenariot.

Enligt konsekvensbedömningen sjunker elpriset i alla medlemsstater. Till exempel i Finland skulle marknadspriset på el sjunka med 1,2 procent i förhållande till referensscenariot. Inom uppvärmningssektorn skulle bränslekostnaderna sjunka en aning, men kostnaderna för maskiner och anordningar skulle stiga. Andelen kostnader som rör den privata konsumtionens energianskaffning skulle stiga en aning i jämförelse med referensscenariot. Största delen av kostnaderna anknyter till uppvärmningsbränslen eller investeringar i uppvärmningsmetoder och inom transportsektorn till kostnader för fordon. Sålunda skulle konsekvenserna för hushållen och olika inkomstgrupper främst bero på dagens uppvärmningssätt, investeringsbehov och behov av fordon.

Det som försvårar konsekvensbedömningen av transportsektorn är att det nya målet baseras på utsläppsminskningar och kan därför inte direkt jämföras med den tidigare minimiandelen av förnybar energi på 14 procent. Enligt konsekvensbedömningen skulle en utsläppsminskning på 13 procent motsvara cirka 26 procent av andelen förnybar energi. Beräkningen är dock känslig för antaganden och elens roll inom transportsektorn är förstorad. Enligt konsekvensbedömningen är RFNBO-bränslena ännu för dyra för att på bred front komma ut på marknaden med dagens åtgärder före 2030. Genom skyldigheten att uppfylla en minimiandel ökar efterfrågan på nämnda bränslen och främjas utvecklingen att tidigarelägga investeringar. Bränslena i fråga kommer dock att utgöra en liten andel fram till 2030 och sålunda vore konsekvensen liten.

Skyldigheten att öka förnybar energi inom transportsektorn skulle öka efterfrågan på förnybara drivmedel och följaktligen i alla fall på kort sikt bristen på dem. En ökning av ambitionsnivån skulle sannolikt höja bränslepriserna. En skyldighet att uppfylla en minimiandel för RFNBO-drivmedel skulle leda till att kostnaderna till följd av distributionsskyldigheten för distributörerna sannolikt skulle öka, vilket även skulle avspeglas på bränslepriserna. En åtstramad reglering av vissa råvaror och övriga sektors konkurrens om samma råvaror skulle också höja kostnaderna. I synnerhet flexibla lösningar för el för transport och det fördelaktiga sättet att beräkna utsläpp för dessa skulle troligtvis kompensera effekten. På motsvarande sätt kan skyldigheten att uppfylla en minimiandel i fråga om andelen RFNBO-bränslen av använt väte höja kostnaderna för industrin.

Enligt konsekvensbedömningen ökar mängden bioenergi bara måttligt fram till 2030. Därefter ökar dess andel dock i synnerhet på grund av utsläppsminskningen inom industrin och transportsektorn på långa sträckor. Av bioenergin avses över 90 procent produceras inom EU. Merparten av bioenergin består av träbaserade och i synnerhet restprodukt- och avfallsbaserade råvaror. Cirka fyra procent består av industriellt gagnvirke.

I dagsläget används cirka 75 procent av fast biomassa i anläggningar med en effekt över 20 MW, men hälften av de anläggningar som använder skogsflis är anläggningar med en lägre effekt än 5 MW. En utökning av tillämpningsområdet på anläggningar med en effekt över 5 MW skulle för skogsbiomassans del öka täckningen till 93 procent av kommersiella anläggningar. Enligt konsekvensbedömning finns det 94 anläggningar med en effekt av 5–20 MW i Finland. Enligt konsekvensbedömningen skulle en utökning av tillämpningsområdet höja de administrativa kostnaderna och följaktligen de totala kostnaderna gällande bioenergi. Av alla förnybara energikällor har bioenergi den högsta sysselsättande effekten i EU. En ökad administrativ belastning för små anläggningar skulle kunna leda till att dessa läggs ned.

I synnerhet skulle en utökning av kriterierna för förbjudna områden att även gälla skogsbiomassa leda till positiva effekter för mångfalden. Effekten skulle vara störst i länder där urskogarna inte är skyddade. En åtstramning av kriterierna kan minska importen av biomassa från tredje länder. Om kravet på minskning av utsläpp utökas att omfatta gamla anläggningar kommer det enligt konsekvensbedömningen att gälla över 540 bioenergianläggningar med en effekt av 20 MW inom EU. Ändringarna som rör hållbarhetskriterierna belastar företagets administration och sålunda även kostnaderna.

Åtgärder som främjar förnybar energi kan påverka budgeten i Finland. Enligt Sanna Marins regeringsprogram är Finland kolneutralt 2035 och kolnegativt snart därefter. Enligt regeringsprogrammet kommer produktionen av el och värme att vara nästan utsläppsfri i Finland före utgången av 2030, även med beaktande av frågor om underhålls- och distributionssäkerhet. Regeringsprogrammets mål förutsätter att en ökande användning av förnybar energi sker märkbart och snabbt och sålunda förutsätter sannolikt inte ambitionen på 40 procent som anges i direk-

tivförslaget betydande extra åtgärder för att utöka förnybar energi utöver de åtgärder som regeringsprogrammet förutsätter. I Finland ökar andelen förnybar energi och spillvärme inom värme- och kylningssektorn och andelen förnybara drivmedel inom transportsektorn redan med dagens åtgärder mer än vad som förutsätts i direktivet. Utgångspunkten är att eventuella extra kostnader täcks inom ramen för planer för de offentliga finanserna och anslagen i statsbudgeten. Eventuella behov av extra resurser tar man i vanlig ordning ställning till i beslut som gäller planen för de offentliga finanserna och statens budget

Ambitionen om förnybar energi som skärps avses öka efterfrågan på lösningar för förnybar energi och skulle på så sätt märkbart kunna främja efterfrågan och följaktligen exporten av produkter och tjänster från finska företag som satsar på ren teknologi.

Administrativa kostnader

Enligt konsekvensbedömningen ökar en höjning av ambitionsnivåerna inom olika sektorer inte i sig avsevärt den administrativa belastningen eftersom en rapportering av dessa redan sker i enlighet med styrningsmekanismen. Ändringarna i styrningsmekanismen skapar inte ett nytt planerings- och rapporteringssystem utan på dessa tillämpas det planerings- och rapporteringsram som föreskrivs i nämnda förordning.

I synnerhet ändringarna av fjärrvärmesektorn inom värmesektorn kräver en helt ny lagstiftning och mer myndighetstillsyn än tidigare. Detta ökar även den administrativa belastningen för företagen. Även nya regler om byggnader kan öka den administrativa belastningen.

Inom transportsektorn avses förslaget enligt konsekvensbedömningen minska den administrativa belastningen när den nuvarande överlappande regleringen som rör bränslekvalitetsdirektivet och direktivet om främjande av förnybara energikällor avvecklas. Det ökade behovet av tillsyn och certifiering kan dock öka den administrativa belastningen i synnerhet med hänsyn till utsläppsminskningssmodellen. En enhetlig utsläppsminskningssmodell på hela EU-området avses minska bränsledistributörernas administrativa kostnader som beror på olika skyldigheter på olika marknader. En administrativ belastning avspeglas även på bränsleproducenter och skogsägare.

En utvidgning av tillämpningsområdet för hållbarhetskriterierna att omfatta anläggningar med en effekt av 5 MW och som använder fasta biomassa-bränslen ökar enligt förslaget små och medelstora företags administrativa belastning och kostnader därav. Även en uppdatering av befintliga hållbarhetssystem att motsvara nya krav på ovan nämnda sätt orsakar kostnader för verksamhetsutövarna.

6 Förslagets förhållande till grundlagen och till de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna

Enligt kommissionen syn är ambitionerna som utgör utgångspunkten för förslaget att utöka användningen av förnybar energi och minska växthusgasutsläpp helt i linje med artikel 37 i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna som rör miljöskyddet.

I Finland ska förslaget i varje fall utvärderas utifrån följande bestämmelser i grundlagen: skydd för privatlivet om skydd för personuppgifter (10 §), egendomsskydd (15 §), näringsfrihet och rätt till arbete (18 §) samt ansvar för miljön (20 §). Lagstiftningen bedöms dock inte ha betydande konsekvenser i förhållande till grundlagen eller grundläggande fri- och rättigheter och mänskliga rättigheter. Syftena med regleringsförslagen kan anses främja fullgörandet av den

skyldighet som i 20 § 2 mom. i grundlagen tilldelas det allmänna att verka för att alla tillförsäkras en sund miljö.

7 Ålands behörighet

Enligt 18 § i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) har landskapet lagstiftningsbehörighet i frågor som gäller natur- och miljövård (10 punkten) och näringsverksamhet (22 punkten). Förslaget anses således hör till landskapet lagstiftningsbehörighet.

8 Behandling av förslaget i Europeiska unionens institutioner och de övriga medlemsstaternas ståndpunkter

Kommissionen lade fram direktivförslaget som en del av beredskapspaketet den 14 juli 2021. Dessutom presenterades förslaget till ändring av direktivet om förnybara energikällor för energiarbetsgruppen den 20 juli 2021. Energiarbetsgruppen fortsätter behandlingen av ändringsförslaget i september genom att först behandla konsekvensbedömningen och därefter respektive artikel. Europaparlamentet har inte ännu inlett behandlingen av förslaget.

I detta skede finns det inte uppgifter om de övriga medlemsstaternas ställningstaganden.

9 Nationell behandling av förslaget

Statsrådets skrivelse har beretts vid arbets- och näringsministeriet i samarbete med kommunikationsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet och miljöministeriet. Av alla förslagen i beredskapspaketet ordnades den 15 juli till den 12 augusti 2021 ett skriftligt förfarande för alla centrala sektioner (miljö, energi, jordbruk- och livsmedel, skog, transport, budget och beskattning). Förslagen presenterades vid ett gemensamt möte för sektionerna den 11 augusti 2021. Dessutom behandlades ett utkast till U-skrivelse om förslaget i ett skriftligt förfarande i energi- och Euratomsektionen den 24–26 augusti 2021. EU-ministerutskottet behandlade utkastet till U-skrivelsen den 17 september 2021.

10 Statsrådets ståndpunkt

Allmänt

I samband med behandlingen av E-skrivelsen om kommissionens meddelande om 55-beredskapspaketet drog EU-ministerutskottet (3.9.2021) upp riktlinjer om att Finland som en del av Europeiska unionen har förbundit sig till klimatavtalet från Paris. Målet förutsätter att klimatåtgärder byggs upp på lång sikt på så vis att EU:s klimatneutralitet uppnås på ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart sätt före år 2050. Som en del av detta mål anser statsrådet det vara viktigt att man som ett slutresultat av förhandlingarna om 55-beredskapspaketet som en helhet uppnår ett klimatmål på minst 55 procent år 2030, vilket även kan överskridas.

Förslagen i beredskapspaketet har flera korsvisa effekter och statsrådet betonar att upprätthållandet av beredskapspaketets ambitionsnivå i sin helhet ska säkerställas.

Statsrådet anser det viktigt att förhandlingarna framskrider i snabb takt för att det ska finnas tillräckligt med tid för genomförandet. Samtidigt understryker statsrådet att 55-beredskapspaketet även styr EU:s övergång till en klimatneutral ekonomi. Övergången ska genomföras på ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart, effektivt och kostnadseffektivt sätt med beaktande av synpunkter som anknyter till förebyggande av naturförluster, digitalisering samt rättvisa i övergången.

Statsrådet utvärderar förslagen ur synvinkeln för nationell och europeisk helhetsnytta. Utöver klimateffekterna ska förslagen på ett mångsidigt sätt beakta konsekvenserna för bland annat konkurrenskraften, statens totalinkomst och Finlands betalningar till EU. Dessutom är det viktigt att systematiskt utvärdera beslutens konsekvenser för medborgarnas välfärd.

Statsrådet anser det viktigt att förnybar energi främjas och stöder att det föreslagna målet för förnybar energi höjs.

Statsrådet anser det viktigt att öppnandet av RED II-direktivet för andra artiklar än de som rör ambitionerna ska begränsas till en så liten del som möjligt. Enligt statsrådet har direktivet dock öppnats i mer omfattande grad än önskat. Betydande och plötsliga ändringar av lagstiftning försvagar företagens tro på en långsiktig och proaktiv energipolitik och minskar således viljan att investera. Statsrådet anser att kommissionen inte i tillräcklig grad tagit hänsyn till osäkerhet som anknyter till regleringen och konsekvenserna av en tät uppdatering av direktivet. Dessutom är bedömningen av de administrativa effekterna bristfällig. Statsrådets oro är att den detaljerade regleringen ökar risken för att bestämmelserna föråldras i förtid. Därför är en kontinuerlig uppdatering av direktivet en risk även i framtiden. Statsrådet anser det dock vara bra att öppnandet av bestämmelserna i RED II-direktivet är begränsat och att fokus i ändringarna är en till sin natur begränsande reglering som rör biomassa, med undantag av värme- och kylsektorn och transportsektorn där utvecklingen av förnybar energi har varit långsam.

Definitioner

Enligt det ställningstagandet i E-skrivelsen om biodiversitetstrategin [E 87/2020] betonar statsrådet nyttiggörandet av tydliga och vedertagna begrepp. Arbetet som ska utföras gällande frågor och definitioner inom skogsbruk ska nyttiggöra sig av befintliga rekommendationer om hållbar skötsel och användning av skogar.

Stödsystem och kaskadprincipen

Statsrådet stöder resurseffektiv användning av material och beaktandet av principerna för cirkulär ekonomi då det gäller att dra nytta av biomassa. Dessa principer har redan beaktats i samband med genomförandet av Finlands egna nationella strategier. Statsrådet kan godkänna skyldigheten att tillämpa kaskadprincipen om metoderna för att begränsa stödsystemen som anges i förslaget är tillräckliga som bevis för att skyldigheten fullgjorts. Statsrådet konstaterar att trots att kaskadanvändningen av trä som princip är viktig, är kaskadprincipen i samband med förnybar energi inte exakt fastställd och kan i praktiken leda till en onödig begränsning och extra reglering av användningen av skogsbiomassa. Därutöver konstaterar statsrådet att medlemsstatsspecifika och regionala skillnader i samband med tillämpningen av kaskadprincipen ska uppmärksammas.

Förutom vad som ovan konstateras, noterar statsrådet även att direktivförslaget innehåller en ny delegering av befogenheter till kommissionen som gäller kaskadprincipen för användningen av skogsbiomassa och begränsningen av användningen av gagnvirke inom energiproduktionen. Enligt statsrådets syn ska omfattningen av delegerade befogenheter fastställas mer exakta utifrån förslagets beskrivning av kaskadprincipen för att konsekvenserna av de delegerade befogenheterna för användningen av skogsbiomassa mer omfattande ska kunna bedömas utifrån förslaget. Statsrådet förhåller sig därmed kritiskt till förslaget om delegerade befogenheter. Allmänt taget konstaterar statsrådet att eventuella delegeringar av befogenheter ska fastställas noggrant och exakt och kommissionen ska specificera förslaget till denna del. Dessutom förhåller sig statsrådet reserverat till granskningsförbehållet som ska översändas till kommissionen om behovet av eventuella extra begränsningar avseende stödsystemen för skogsbiomassa. Olika

granskningsförbehåll och upprepade granskningar av direktiv ökar osäkerheten och investeringsrisker inom sektorn och fördröjer sålunda främjandet av förnybar energi. Statsrådet kan emellertid godkänna granskningsförbehållet om den i första hand riktas till stödprogram och är noggrant angiven.

Gemensamma projekt och energi som produceras till havs

Enligt statsrådet ska gemensamma projekt a priori grunda sig på medlemsstaternas frivilliga samarbete. Statsrådet kan emellertid godkänna kravet för minst ett gemensamt projekt om tillräckligt med rörelsefrihet lämnas för medlemsstaterna avseende projektets detaljer och genomförandet av projektet.

Statsrådet förhåller sig kritiskt till planer som fastställer mängden energi som ska produceras till havs eller produktionskapaciteten som ska öka till havs för kommande decennier, eftersom målet är att kapaciteten av energi som produceras till havs genomförs, med undantag av demonstrationsprojekt, utifrån marknadens villkor. Energi som produceras till havs förväntas i huvudsak vara havsbaserad vindkraft. Planläggningen hör till medlemsstaternas nationella lagstiftning som inte omfattas av EU:s styrning. I Finland har kommunerna befogenhet att besluta om planläggning på territorialvatten och staten kan således inte bestämma till exempel om mängden energi som ska produceras. Statsrådet kan emellertid godkänna krav om en plan som ska göras upp mellan medlemsstater om planen till sin natur inte är bindande. I en icke bindande havsplan som omfattar territorialvatten och ekonomiska zoner har det redan identifierats områden för energiproduktion. I samband med uppgörande av planer har man försökt samordna Östersjöstaternas havsplaner och i dessa presenterade områden för havsbaserad energiproduktion. Även Åland eftersträvar att bygga ett betydande nytt havsbaserat vindkraftverk på sitt territorium. Avsikten är att genomföra investeringsprojekten helt på marknadsvillkor och därför kan landskapsregeringen inte helt binda sig till genomförandet av en viss produktionskapacitet.

Administrativa förfaranden och PPA-avtal

Statsrådet anser att genom långfristiga avtal om köp av förnybar el (PPA-avtal) kan investeringar i förnybar energi främjas. I synnerhet för små och medelstora företag är det viktigt att försöka avveckla till avtal anslutna legislativa och administrativa hinder och för övrigt främja att avtal ingås. Statsrådet anser att medlemsstaterna ska få välja åtgärderna för att främja PPA-avtal, i synnerhet vad gäller eventuella stöd.

Statsrådet förhåller sig reserverat till granskningsreservationen som ska översändas till kommissionen gällande artiklarna 15–17 som rör administrativa förfaranden. Tillståndsförfaranden och övriga administrativa förfaranden för projekt för förnybar energi bygger i hög grad på nationell lagstiftning och förfarandena varierar avsevärt mellan olika medlemsstater. För medlemsstaterna är det viktigt att på nationell nivå kunna utveckla processer som fungerar enkelt inom ramen för RED II-direktivet.

Förnybar energi i byggnader

Statsrådet anser det inte vara nödvändigt att ställa ett separat mål för energi på byggsektorn. Statsrådet kan emellertid godkänna uppställningen av ett sektorspecifikt mål om det inte till sin karaktär är bindande för medlemsstaterna. För att göra regleringen explicit är det önskvärt att koncentrera regleringen om byggverksamhet och byggnadsägare i energieffektivitetsdirektivet för byggnader. Statsrådet stöder minimikrav för förnybar energi för nybygge och omfattande ombyggnader och främjande av användningen av förnybar energi i befintliga byggnader. Statsrådet anser det viktigt att undantagen som energieffektivitetsdirektivet för byggnader möjliggör,

bland annat undantag för historiska byggnader, även gäller föreslagna krav på miniminivån för förnybar energi.

Statsrådet stöder uppdateringen av det föreslagna direktivet rörande militära byggnader. Statsrådet anser det dock viktigt att det i befintliga och nya militära byggnader även i framtiden ska finnas en möjlighet att genomföra och upprätthålla reservsystem som drivs med fossila energikällor när prestationskraven kräver det.

Certifieringssystemet för installatörer och planerare

Installatörernas och planerarnas kompetens spelar en betydande roll i samband med utnyttjandet av förnybar energi. Resurser ska riktas till att höja kompetensen. Statsrådet anser det inte nödvändigt att planerare omfattas av certifieringssystemet. Extra reglering rörande planerare skulle kunna orsaka störningar i behörigheter och ansvar för planerare om vilka föreskrivs i lagstiftningen om byggverksamhet. I stället för att certifiera enskilda installatörer och planerare skulle det med tanke på en välfungerande marknad vara bättre att certifiera företagen inom sektorn. Detta tjänar bättre direktivets mål.

Systemintegration

Främjandet av systemintegrationen spelar en viktig roll när utvecklingen går mot ett koldioxid-neutralt samhälle. Statsrådet anser att överlappande administrativ belastning ska undvikas och att det är tillräckligt om rapporteringen om uppgifterna om andelen förnybar energi och växthusgasutsläpp från el sköts av en aktör. Medlemsstaterna ska ha möjlighet att själv bestämma metoder genom vilka det i digital form är möjligt att läsa uppgifter och förmedla uppgifter till kunderna. Statsrådet anser det viktigt att uppgifterna om elens ursprung som sänds till kunderna är tydliga och att motstridiga uppgifter som meddelas med stöd av regleringen om ursprungsgarantier undviks.

Statsrådet anser att tekniska skyldigheter som gäller spridning av administrativa uppgifter om ackumulatorer inte ska föreskrivas i direktivet om förnybara energikällor. I fråga om ackumulatorer är det viktigt att noggrannare utreda hur ändamålsenlig omfattningen av skyldigheterna att sprida eventuell information är. Överlappningar med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om ändring av direktiv 2012/27/EU (nedan *elmarknadsdirektivet*) och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/943 om den inre marknaden för el (nedan *elmarknadsförordningen*) ska undvikas i fråga om små och mobila systems deltagande i elmarknaden.

Industri

Statsrådet förhåller sig reserverat till att nya delmål för värme- och kylningssektorer inkluderas i direktivet. Tillägg av nya delmål leder inte nödvändigtvis till ett optimalt slutresultat. Om ett separat mål ställs upp ska det i princip vara vägledande och gälla industri som står utanför utsläppshandeln. Det föreslagna vägledande målet för ökad användning på 1,1, procent är i linje med målet för värme- och kylningssektorn. Det är dock viktigt att notera nödvändig flexibilitet i fråga om målet, till exempel i situationer där industrins andel av förnybar energi redan är hög i medlemsstaterna eller då industrins strukturomvandling orsakar betydande förändringar av industrins användning av energi i medlemsstaterna. Exempelvis målet för ökad användning som rör fjärrvärme- och fjärrkylning anses alltid vara uppfyllt om den totala andelen av förnybar energi och spillvärme och spillkyla uppgår till mer än 60 procent. Det är skäl av att specificera definitionen för industrin.

Främjandet av RFNBO-bränslen genom ett separat mål kan anses vara nödvändigt eftersom kostnaden för dessa bränslen fortfarande är avsevärt höga i jämförelse med fossila alternativ. Ökad användning i takt med skyldigheten skapar efterfrågan och främjar utvecklingen av teknologier, vilket gör det möjligt att uppnå en utsläppsminskning efter 2030 på ett så kostnadseffektivt sätt som möjligt. Ambitionsnivån ska beakta industrins möjlighet att även använda väte som produceras av andra utsläppsfria energikällor än förnybara energikällor. På utvärderingen av hur rimlig ambitionsnivån som fastställs för andelen RFNBO-bränslen inom industrin är, inverkar för Finlands del avsevärt det om väte som produceras med el från elnätet anses åtminstone delvis vara förnybart. Kriterier för förnybart väte har ännu inte fastställts på EU-nivå.

Statsrådet förhåller sig positivt till förbättringen av transparensen och tillförlitligheten gällande uppgifter om industrins produkter som gäller förnybara energikällor. Den administrativa belastningen för företagen till följd av märkningsskyldigheten ska emellertid förbli tillräckligt enkel. Det är även viktigt att undvika överlappande system och utnyttja redan befintliga märkningssystem såsom ursprungsgarantisystemet.

Uppvärmning och kylning

Behovet av uppvärmning och kylning, dagens infrastruktur, den teknisk-ekonomiska potentialen för olika förnybara energikällor, marknaden och styrmetoder är mycket olika i olika medlemsstater. Därför anser statsrådet att medlemsstaterna fortfarande ska kunna bestämma vilka incitament som ska öka användningen av förnybar energi för uppvärmning och kylning. Det bindande minimimålet för förnybar energi inom värme- och kylningssektorn, med beaktande av flexibilitet, är inte problematiskt för Finland. Det är svårt att bedöma konsekvenserna av det vägledande målet för ökad användning på grund av förslagets komplexitet.

Statsrådet förhåller sig reserverat till regleringen av fjärrvärmemarknaden. Statsrådet kan dock godkänna köpkravet om det förekommer tillräckligt med flexibilitet och minimigränsen för storleken på nät som ska öppnas är ändamålsenlig. I direktivet ska överlappningar med elmarknadsdirektivet och elmarknadsförordningen undvikas med tanke på olika aktörers tjänster rörande samarbete och flexibilitet i nätverket.

Trafik

Statsrådet stöder åtgärder på EU-nivå för att minska utsläpp från trafiken och öka olika på förnybar energi baserade drivmedel inom transportsektorn. Statsrådet kan godkänna det föreslagna målet för att minska växthusgasintensiteten, men i samband med fortsatta beredningar ska särskild uppmärksamhet fästas vid att övervägandet av vilka metoder som används för att uppnå målen ska förbli hos medlemsstaten. Statsrådet anser att sammanförandet av skyldigheten att minska växthusgasintensiteten och skyldigheten som tillskrivits vissa drivmedel att uppfylla en andel gör systemet och rapporteringen mer komplicerade.

Statsrådet konstaterar att fokus på målen och metoderna för förnybar trafik ligger främst på främjande av förnybar el i trafiken. Till förslaget om systemet med kreditering som avses främja användningen av el i trafiken förhåller sig statsrådet i princip positivt. Statsrådet noterar dock att beräkningsreglerna för förnybar el avviker från andra förnybara drivmedel. I samband med fortsatt beredning bör vikt fästas vid att systemets ambitiösa mål och regleringens teknologineutralitet bevaras.

Statsrådet anser att råvarubasen för förnybara drivmedel ska hållas så bred som möjlig och att utbudet på råvaror som uppfyller hållbarhetskriterierna för förnybara drivmedel inte ska begränsas onödigt. Främjandet av användningen av biodrivmedel kompletterar utbudet på metoder för

att minska utsläppen i trafiken och ska inte uppfattas som ett motsatt mål för elutvecklingen av trafiken. I fråga om teknologineutralitet anser statsrådet det vara en positiv utveckling att vikt-koefficienterna för olika drivmedel och teknologier slopas enligt förslaget.

Statsrådet anser det vara bra att förslaget innehåller en separat skyldighet att uppfylla en andel som gäller RFNBO-drivmedel. Skyldigheten att uppfylla en andel skapar efterfrågan på RFNBO-drivmedel på långsikt och uppmuntrar samtidigt till utveckling av och investering i teknologin. I det fortsatta arbetet är det dock viktigt att säkerställa att beräkningsreglerna för RFNBO-drivmedel inte blir faktorer som begränsar investeringar. Statsrådet betonar att enbart en skyldighet att uppfylla en andel som gäller RFNBO-drivmedel sannolikt inte är tillräckligt i initialskedet för att i tillräcklig grad få drivmedlet i fråga ut på marknaden.

Statsrådet noterar därutöver att det i beredskapspaketet har inkluderats ett stort antal styrmetoder för trafiken, såsom utsläppshandel för trafik (se kommissionens förslag (se kommissionens förslag KOM(2021) 551 slutlig). I det fortsatta arbetet är det viktigt att säkerställa en konsekvent reglering av paketet.

Hållbarhetskriterier

Statsrådet förhåller sig positivt till att större uppmärksamhet än tidigare ägnas åt naturens mångfald inom Europeiska unionen. I samband med utvecklingen av hållbarhetskriterieregleringen ska i fortsättningen även bevarandet av investeringssäkerheten beaktas.

I Finland ska den skogsbiomassabaserade energiproduktionen även i fortsättningen i huvudsak basera sig på restprodukter och avfall från skogsbruket och skogsindustrin samt på klenträd som uppkommer i samband med skogsvårdsarbeten. Enligt EU:s och nationella mål ska gagnvirke även i fortsättningen främst användas i produktion av högre förädlingsgrad och avhållas från att styras till bränning, även med beaktande av målet för biologisk mångfald. Enligt statsrådet ska eventuella utmaningar rörande bruket av skogar och i synnerhet biodiversiteten, i huvudsak lösas genom andra tillbudsstående sätt än genom ändring av hållbarhetskriterierna för bioenergi.

Statsrådet anser det viktigt att skogsenergi som ingår i EU:s mål inte försvagar naturens mångfald och med säkerhet leder till den förväntade klimatnyttan. Med tanke på genomförandet av nödvändiga investeringar för att uppnå målen för minskning av utsläpp anser Finland det viktigt att investeringssäkerheten och en förutsebar politisk verksamhet beaktas i lagstiftningsarbetet. Ett riskbaserat påvisande har inte varit i bruk förrän genomförandet av RED II-direktivet. Därför är det för tidigt att utvärdera effekten av genomförandet av den riskbaserade modellen.

I detta skede av förhandlingarna är statsrådet i princip öppen för de föreslagna ändringarna av kriterierna för jordbeskaffenhet och biologiska mångfalden, men ställa sig kritisk uppmärksamhet åt processen och nyöppnandet av den nyligen godkänd regleringen. Enligt statsrådets syn ska de föreslagna metoderna för att uppfylla nämnda kriterium dock vara mer exempelgivande. I föreslagen form leder kraven sannolikt till en ändring av skogslagstiftningen. Numera ska sålunda nationell reglering av typen nationell rekommendation ändras till lagstiftningsnivå.

Den centrala egenskapen hos en riskbaserad bedömningsmetod är att ge medlemsstaterna en möjlighet till metoder och system för att påvisa hållbarheten som passar dem bäst, med beaktande av regleringen av nationell hållbart skogsbruk och övriga nationella särdrag och på så sätt göra genomförandet möjligt på ett behagligt sätt utan onödig administrativ belastning.

Tillämpningen av förbjudna områden rörande agrobiomassa på skogsbiomassa avses vara ett tillägg avseende en riskbaserad bedömningsmetod eftersom verksamhetsutövarna i och med

förslaget är tvungna att påvisa att kriterierna för landsnivån eller ursprungsnivån uppfylls, men även att skogsbiomassan inte har sitt ursprung från förbjudna områden som anges i direktivet. Detta bedöms i någon mån öka den administrativa belastningen för alla verksamhetsutövare som ingår i upphandlingskedjan för skogsbiomassa. Statsrådet anser emellertid att kriterierna för de förbjudna områdena som enligt förslaget ska utökas att omfatta skogsbiomassa i synnerhet skulle påverka skogsbiomassa som importeras från tredje land till EU-området samtidigt som de skulle minska den globala risken för att skogar försvinner och att biomassa som insamlas från skogar med en synnerligen stor mångfald skulle sluta i förbränning. Den föreslagna ändringen att utöka kriterierna för de förbjudna områdena att omfatta skogsbiomassa kan granskas öppet, under förutsättning att de förbjudna områdena tydligt begränsas till bekämpning av global avskogning. Statsrådet fäster emellertid uppmärksamhet vid att de ändringar som görs nu inte orimligt ökar den administrativa belastningen.

Statsrådet kan godkänna att anläggningar som använder fasta biomassa-bränslen minskar gränsen för total värmekapacitet från 20 MW till 5 MW. Statsrådet noterar emellertid att den administrativa belastningen kan öka avsevärt för mindre anläggningar. I förslaget anser statsrådet det positivt att avsikten är att ett förenklat kontrollförfarande föreskrivs för mindre anläggningar för att underlätta den administrativa belastningen. Det gränsvärde som föreslagits för produktionsanläggningar för biometan och som grundar sig på produktionens flödes hastighet anser statsrådet att förtydligar kraven som gäller projekt för trafikgas.

Statsrådet förhåller sig kritiskt till att anläggningar som redan är i drift omfattas av hållbarhets-kriteriet som rör minskningen av växthusgasutsläpp. Statsrådet anser det viktigt att investeringar som gjort i bioenergi skyddas och att regleringen inte retroaktivt påförs anläggningar som redan är i drift. Statsrådet kan emellertid godkänna den föreslagna ändringen om det enligt en bedömning antas att ändringen inte orimligt påverkar verksamheten för anläggningar som redan är i drift och ersättningen av deras användning av biomassa-bränsle med fossila bränslen.

Unionen databas

Statsrådet förhåller sig positivt till utvidgandet av tillämpningsområdet för unionens databas. Statsrådet förhåller sig emellertid reserverat till delegerade befogenheter enligt vilka kommissionen vid behov kan utöka tillämpningsområdet för uppgifter som sparats i databasen. Uppgifterna som begärs av verksamhetsutövarna ska vara noggrant avgränsade.